

ŁĄKI ŻUKOWSKIE

Mszczonów – Świnice - Żuków – Studzieniec – Puszcza Mariańska

Żuków to jedna z najstarszych wsi w gminie Puszcza Mariańska. Znajduje się tam Obszar Natura 2000 „Łąki Żukowskie”, obejmujący swym zasięgiem ponad 173 ha. Leży on na wschodnim skraju Puszczy Bolimowskiej i charakteryzuje się występowaniem licznych dolin niewielkich rzek płynących w kierunku Bzury oraz dawnymi terenami podmokłymi (dzisiaj zmeliorowanymi i osuszonymi), na których występują czarne ziemie. Są to pola, łąki i pastwiska (wraz z zadrzewieniami i zakrzewieniami śródpolnymi oraz oczkami wodnymi) pomiędzy wioskami: Studzieniec, Żuków i Nowa Huta. Łąki te są najcenniejsze i najlepiej zachowane w Polsce Środkowej. Występuje tu wiele chronionych gatunków roślin charakterystycznych dla łąk wilgotnych i świeżych. Łąki Żukowskie są także miejscem występowania, rozrodu i przelotu rzadkich i zagrożonych wyginięciem gatunków zwierząt, w tym ptaków takich jak: trzmielojad, derkacz, gąsiorek, żuraw, bocian biały oraz gatunków zalatujących: bocian czarny czy bielik. Odkryj z nami wyjątkowe piękno natury!

0 km Mszczonów – Kompleks Basenów Termalnych: Trasę rozpoczynasz na terenie Kompleksu Basenów Termalnych w Mszczonowie. Opuszczając obiekt, skieruj się w lewo. Powinieneś znaleźć się na ulicy Warszawskiej. Kompleks Basenów znajduje się po Twojej lewej stronie. Jedź cały czas prosto, z prawej strony mijasz właśnie Mszczonowski Ośrodek Kultury. Podążaj przed siebie aż do ronda, na którym skręć w prawo. Nadal jesteś na ulicy Warszawskiej. Po chwili docierasz do Izby Pamięci Ziemi Mszczonowskiej. W tym miejscu koniecznie zrób sobie przerwę i odwiedź nasze małe muzeum. Po wyjściu, wróć na trasę i kieruj się dalej prosto. Na skrzyżowaniu ulic za miejskim rynkiem i zlokalizowanym przy nim budynkiem Ratusza, kieruj się prosto tak, aby znaleźć się na ulicy Żyrardowskiej. Z lewej strony widzisz XIX-wieczny kościół parafialny pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela, którego uroczystej konsekracji dokonał w 1973 roku JE. Kardynał Stefan Wyszyński, Prymas Polski. Na zachodniej ścianie świątyni znajduje się tablica upamiętniająca, rozstrzelanych przez Niemców w 1939 roku śp. ks. kanonika Józefa Wierzejskiego, lekarza Stanisława Zarachowicza i burmistrza Mszczonowa, Aleksandra Tańskiego. Naprzeciwko kościoła widzisz kamienicę, w której mieszkał słynny kompozytor Jan Adam Maklakiewicz. Obecnie mieści się tam Izba Pamięci Rodziny Maklakiewiczów. Zachęcamy Cię do jej zwiedzenia. Tuż przed wjazdem na wiadukt nad trasą szybkiego ruchu, z prawej strony, mijasz zabytkowy dworek zwany „Kaflarnią” z piękną elewacją stylizowaną na barok. Jego potoczna nazwa pochodzi od działającego dawniej na jego tyłach zakładu, produkującego kafle piecowe. Obecnie stanowi on własność prywatną i przyciąga spojrzenia osób przejeżdżających przez nasze miasto. Za wiaduktem skręć w lewo w ulicę Fabryczną. Podróżuj nią zgodnie z oznaczeniem trasy, aż do miejscowości Świnice.

3,4 km Świnice: Po przejechaniu 800 m od wjazdu do miejscowości, znajdujesz się na skrzyżowaniu dróg. Wybierz tę, która prowadzi prosto. Po pokonaniu kolejnych 700 m skręć w lewo przy kapliczce. Właśnie pedałujesz ulicą Główną, która doprowadzi Cię do skrzyżowania. Odbij w lewo w piaszczystą drogę. Pokonaj 300 m odcinek i obróć swój rower w prawo w ulicę Strażacką. Podążaj za oznakowaniem szlaku i za około 1 km skręć ponownie w prawą stronę. Sprawdź czy jesteś na ulicy Leśnej. Kiedy przekroczysz 8,2 km od startu miniesz kapliczkę po prawej stronie. W tym miejscu jedź nadal prosto. Dopiero za 300 m, przy drewnianym krzyżu mijanym po lewej stronie, odbij w lewo. Pedałuj dalej przez kolejne 200 m i skręć w prawo.

8,7 km Żuków: Właśnie znajdujesz się we wsi Żuków. To właśnie tutaj zlokalizowany jest Obszar Natura 2000 „Łąki Żukowskie”. Jedź cały czas między zabudowaniami wsi, aż dotrzesz do prostopadłej drogi. W tym miejscu, przy niebieskiej kapliczce, odbij w prawo. Po kilkudziesięciu metrach wycieczki dojeżdżasz do miejscowości Studzieniec.

11,5 km Studzieniec: Przejeżdżając przez tę miejscowość, nie sposób nie zauważyć charakterystycznych zabudowań oraz kościoła, które należą do Zakładu Poprawczego, który pod nazwą: Towarzystwo Osad Rolnych i Przytułków Rzemieślniczych funkcjonował od 1871 do 1931 roku. Jest to jedna z pierwszych tego typu placówek na ziemiach polskich, funkcjonująca do dziś, zaś jej drugim z kolei dyrektorem był Władysław Skłodowski – ojciec Marii Skłodowskiej - Curie. Znajdująca się na terenie Zakładu kaplica p.w. św. Stanisława Kostki jest dostępna dla mieszkańców okolic. Nieopodal warto zobaczyć także piękne dęby – pomniki przyrody. Uwagę zwracają również

przydrożne kapliczki i figura Matki Boskiej z 1903 roku, znajdująca się na terenie Zakładu Poprawczego. Przez wieś przepływa niewielka rzeka Sucha, dopływ Bzury. Po wizycie w Studzieńcu, zawróć i dojeżdż z powrotem do niebieskiej kapliczki. W tym charakterystycznym punkcie nie skręcaj w lewo, w drogę którą tu początkowo dotarłeś, tylko pedałuj dalej, prosto przed siebie. Po 600 m mijasz, zlokalizowany po prawej stronie, stary cmentarz. Skrajem lasu dojeżdżasz do Nowej Huty. Na skrzyżowaniu jedź dalej prosto. Z lewej strony widzisz część Obszaru Natura 2000 "Łąki Żukowskie". Zatrzymaj się na chwilę i podelektuj urokami tego wyjątkowego miejsca. Kiedy znajdziesz się na 14,7 km naszej trasy, skreć w prawo i wjedź tym samym na teren Bolimowskiego Parku Krajobrazowego.

14,7 km Bolimowski Park Krajobrazowy: Rozległy liczący ponad 10 000 ha kompleks, zwany Puszcą Bolimowską, obejmuje lasy, rozciągające się pomiędzy Żyrardowem, Skierniewicami, Łowiczem i Bolimowem. Lasy te, stanowią cenną przyrodniczo enklawę wśród wylesionych terenów rolniczych. Przez środek Puszczy przepływa rzeka Rawka, która zachowała naturalny charakter silnie meandrującej rzeki nizinnej, a jej dolina objęta jest ochroną w ramach rezerwatu przyrody Rawka. Po pokonaniu 400 m od poprzedniego zakrętu, odbij w lewo przy drewnianym krzyżu. Pedałuj prosto piaszczystymi, urokliwymi drogami leśnymi, kierując się oznaczeniami szlaku, które doprowadzą Cię do asfaltowej drogi. Znajdujesz się w miejscowości Puszcza Mariańska.

16,5 km Puszcza Mariańska: W tej miejscowości zlokalizowany jest klasztor księży Marianów. W 1993 roku spłonął tu, niestety, zabytkowy, drewniany kościół z 1755 roku. Obecnie możemy oglądać jedynie część zabytkowego budynku. Legenda głosi, iż w 1683 roku w tutejszym klasztorze zatrzymał się sam Król Jan III Sobieski w drodze do Wiednia. Według opowieści, śpiącemu pod przyklasztorną lipą, królowi przyśniła się Matka Boska, przewidując mu wiktoryę pod Wiedniem. Dla jego wojsk słońce miało świecić o godzinę dłużej, co miało dać wygraną w bitwie. Po sukcesie pod Wiedniem Jan III Sobieski zawitał do klasztoru ponownie. Na skrzyżowaniu, do którego dotarłeś skieruj swój jednoślad prosto. Z lewej strony widzisz cmentarz parafialny, który został założony na początku XX w. Na jego terenie znajdują się pomniki m.in: Czesława Tańskiego - popularyzatora lotnictwa w Polsce, członków rodziny Rapackich i Popowskich, a także mogiła żołnierska z 1939 roku. Lasy na skraju Puszczy Mariańskiej stanowią pozostałość Puszczy Bolimowskiej i wchodzi w skład Bolimowskiego Parku Krajobrazowego. Część lasu jest objęta ochroną ścisłą - Rezerwat przyrody Puszcza Mariańska, utworzony w 1983 roku i obejmujący ponad 132 ha. Rezerwat zaprasza do spacerów i krótkiego odpoczynku. Znajduje się tu ścieżka edukacyjna „Wędrówki po rezerwacie”, wytyczona przez Nadleśnictwo Radziwiłłów, którego siedziba stanowi koniec naszego szlaku. Właśnie do niej dotarłeś.

17,5 km Siedziba Nadleśnictwa Radziwiłłów – Senatorówka: Miejsce to ma znaczenie historyczne, ponieważ jeden z budynków należących obecnie do Nadleśnictwa został w 1906 roku wzniesiony na życzenie cara Mikołaja II, któremu niezwykle spodobała się okolica. W willi tej zamieszkał senator Gotowcew, zaś jego córkę uczył tu języka polskiego sam Jarosław Iwaszkiewicz. W okresie międzywojennym, do 1923 roku, w Senatorówce działała szkoła, a następnie dom wczasowy.

Wróć na miejsce startu tą samą drogą lub wykorzystaj dołączoną mapę i opracuj własną trasę powrotną. Na dzisiaj wystarczy. Wróć na teren Term i spędź z nami resztę dnia.